

Abstrakt

Hybridizace hraje nepochybně významnou roli v evoluci cévnatých rostlin. Obecně ale může mít jak pozitivní tak negativní důsledky, sahající od vzniku nových taxonů až po možné vyhynutí druhu introgresí. Tyto důsledky mohou být obzvláště intenzivnější u taxonů s omezeným geografickým rozšířením nebo u vzácných taxonů. Základem předkládané dizertační práce jsou tři studie zabývající se mezidruhovou hybridizací s účastí vzácného taxonu. Práce je doplněna studií, ve které vystupuje hybridizace jako zdroj variability a nového taxonu. Koexistence početných primárních hybridů s rodičovskými taxony byla odhalena u endemického rožce Slavkovského lesa (*Cerastium alsinifolium*) a jeho široce rozšířeným protějškem (*C. arvense*). Naproti tomu, hybridizace nativních leknínů (*Nymphaea alba*, *N. candida*) je velmi vzácná. Předpokládalo se, že oba taxony hojně hybridizují, avšak naše karyologická data tento předpoklad nepotvrdila. Hybridizace v obou případech není vážným ohrožením vzácných taxonů. Třetí studie osvětluje důsledky mezidruhové hybridizace v rámci rodu *Diphasiastrum*. Obecně jsou ve střední Evropě rozlišovány tři základní a tři hybridogenní taxony. Vymezení jednotlivých taxonů je však nejednoznačné a díky introgresivní hybridizaci existují přechody (jak v morfologii, tak ve velikosti genomu) mezi taxony. Tato introgrese je z velké části umožněna lidskými aktivitami (m.j. disturbance), které umožnily kontakt mezi původně prostorově izolovanými taxony a jejich následnou hybridizací. Původ nové agamospermické linie v rodu *Sorbus* byl popsán v poslední studii. Obdobné linie vznikají ve střední Evropě opakovaně díky mezidruhové hybridizaci. Nejčastěji vznikají agamospermičtí triploidi hybridizací diploidního (*S. torminalis*) a tetraploidního taxonu (např. *S. danubialis*, *S. graeca*). Dlouhodobá existence těchto linií je umožněna přechodem k agamospermickému způsobu reprodukce.